

СТАРЕ ВАТРЕ
ОПЕТ ПЛАМТЕ



ГОРАН ПОЛЕТАН

ΕΕΚΠ
“ΣΦΕΡΑ”

СТАРЕ БАТРЕ
ОПЕТ ПЛАМТЕ



SRBINDA™
DOWNLOADED FROM:
www.SRBINDA.COM

Издавач / Published by:
Еколошко-етнолошки културни центар “Сфера” /
Center Of Ecology, Ethnology and Culture “Sphere”
Novi Sad, SERBIA, 2012

COPYRIGHT © 2012 by GORAN POLETAN

DESIGN & LAYOUT : SRBINDA

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the author.

ISBN : 978-86-85539-18-3

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

821.163.41-14

ПОЛЕТАН, Горан,

Старе ватре опет пламте / Горан Полетан. – Нови Сад :
Еколошко-етнолошки културни центар “Сфера”, 2012. – 106 стр.

Начин доступа (URL) : [http: //www.srbinda.com/](http://www.srbinda.com/). – Стр. 4-6 :

Предговор / Александра Маринковић-Обровски. – Белешка о аутору: стр. [107].

ISBN 978-86-85539-18-3

COBISS.SR-ID 274827783

ПРЕДГОВОР

Поруке предака

Стара вера Срба, она у коју су веровали пре примања хришћанства и која је проишћала из најдубље народне природе, већим делом је представљала религијски систем усмерен ка поштовању култа предака. То у исто време значи да су древни Срби овај култ на различите начине уткали у свакодневни живот, потком која је била толико снажна да је, показало се, успела да преброди и потоњу промену вере. Примањем хришћанства, култ предака није изгубио на снази и не само да је наставио да постоји него се у готово неизмењеном облику сачувао до наших дана, у народним обичајима којих се често са сетом присећамо призивајући слике из детињства. Ко још не памти бадњеданско пијукање око куће и посну вечеру на слами, или приче о сеоској свадби када је млада љубила огњиште или, опет, сећања на клање петла на темељу нове куће? Све су то прежици култа предака нарочито поштованог у оне дане када се веровало да су преци са нама, ту, око нас, да нас прате, чувају и поучавају.

Сврха овог култа била је у одржавању мистичног односа између предака и потомака, које је најпосле имало за циљ снажење моралног устројства заједнице.

У својој целости књига Горана Полетана „Старе ватре опет пламте“ представља песничко поштовање култа предака. То се запажа по називу књиге, теми, обрађеним мотивима, али подједнако и по самом песничком поступку. Најизразитији пример је песма која отвара целу збирку - „Моји преци“. Осим што представља слављење

предака, користи се и антитезом, ослањајући се тако на знане карактеристике српског и словенског народног песништва. Следе поеме „Још је живо знање о старој Европи“ и „Тајна старог града“ у којима се варира метрика народних епских песама.

Уочава се још један изразит поступак – увођење инвокације, коју у песништву можемо пратити још од доба Хомера, али и кроз све време постојања епског и лирског (обредног) народног певања. У поменутој поеми „Још је живо знање о старој Европи“ песник, у нади да ће престати српско страдање, зазива све словенске богове:

*„Триглаве, који си творац васионе
и ти који све то видиш, Световиде:
својом страшном моћи, казните све оне
који нит се боје Бога, нит се стиде...“*

Или:

*„Рујевите моћни, који си бог рата,
не дај да нам душман стару вјеру затре,
Сварожићу, попут пламеног солдата,
стварај проклетима на све стране ватре.“*

Такође:

*„Перуне, муње, громове... пошаљи,
а ти, Стриборе, страшне урагане,
да не буде сигуран ни ближи, ни даљи...
да им годинама ведар дан не сване.“*

Примећује се, уједно, и одблесак прастарог народног обичаја проклињања који је и овде у служби суштинске потребе за правдом.

Међутим, оно што одваја Горана Полетана и његову збирку

песама од свих осталих са којима се можемо сусрести, то је књижевним поступком описан целокупни српски митолошки систем, како га је песник доживео. Најпре сазнајемо да није било простора већ једино свемогућег Бога који је егзистирао у самодовољности, а потом је створио свемир, Триглава који се, према Полетану, јавља као Вишни Бог, Жива и Уништитељ. Створен је Сварог што Сваргом влада, као и Мокош, Дајбог, Световид, Воден, Морана, Перун и друга божанства. А онда Сварог, удахнувши живот храсту, створи првог човека Дубравка...

По свом космогонијском карактеру „Старе ватре опет пламте“ би се могле поредити са „Велесовом књигом“ (која је још увек предмет бројних расправа).

Поруке Горана Полетана су пре свега родољубиве, али и еколошке, етичке, естетичке; имају све особине које су некада носиле поруке народних песника. Он нас мудро опомиње ко нам је брат, ко пријатељ, а ко непријатељ; подсећа на некада дивну словенску земљу Померанију, на природу Срба - везану за њиховог тотемског претка вука, на древне ратнике, руске великане, па и на свако словенско племе понаособ.

На самом крају песник открива и откуда му способност да се до те мере уживи у древна времена и изнедри тако богат израз. Наслов песме која затвара збирку – „Ово кроз мене зборе наши преци“ - довољно је објашњење.

Александра Маринковић Обровски

СТАРЕ БАТРЕ

ОПЕТ ПЛАМТЕ

МОЈИ ПРЕЦИ

Забрањивали су прецима мојим
да славе Бога кроз сунце и ватру,
ал' ја, њихов унук, ево, још постојим.
Нису успјели вјеру да им затру!

Бранили су мојим пра-прадједовима
да поштују небо, вјетар, земљу, воду...
али, хвала Богу, ево, још нас има.
Ми ћемо трајати и кад они оду!

Они су мислили да сунце постоји,
и вода и земља..., да послуже њима,
послушно и понизно, њих јаднике, који
сад кукају, у страху, да се мијења клима...

Ругали су нам се, да је наша вјера
безбожничка и да све нам је проклето,
али Световида нико не истјера
из нас, ни сламу, бадњак – дрво свето...

Ми још увијек бојимо и шарамо јаја,
исто к'о и прије хиљада година...
Сваки стари детаљ нам је од значаја,
да би се чувала вјера од старина.

Наше старо знање, као ватра света,
предаје се одувијек, из руке у руку
и свако се држи светог завјета,
да преноси знање сину, ил' унуку...

Преносили смо га пјесмом и гулама,
којима дједови још унуке уче,
и нашим старим и мудрим бабама:
свака од њих преноси знање на унуче.

Ако Бог да би'ће кога да преноси
оно што се, ево, до сад сачувало,
знајућ' да ће бити старац сједокоси,
једном, што сад слуша, ово дијете мало.

Док нам је језика и старих пјесама,
које нам говоре о давним прецима,
би'ће части, храбрости и среће у нама...
Чуват' име и језик, завјет нам је свима!

ЗНАЊЕ О СТАРОЈ ЕВРОПИ

Данас, на крају Двадесетог вијека,
кад европске вјере скоро и да нема,
док цвјетају оне дошле из далека,
крсташки се поход на Србију спрема.

Посљедњи бастион старе традиције,
што је преостао послјије свих диоба,
за опстанак наде, тешку битку бије,
вјере и културе предхришћанског доба.

Ту се бране језик и култура стара,
трагови јединства прастаре Европе.
Књига историје, старе, се затвара
ако се још ове, задње, стране склопе.

Запад давно паде, језик заборави,
а затим средина част за новац прода;
на тај начин сјевер са југом растави:
Тад сјевер занијеми, растављен од рода.

И југ раздијелише, сав, туђим вјерама,
али им бар језик свима исти оста...
а и старе вјере још је у кућама,
код старих је баба старог знања доста.

Овдје, на Балкану, не брани се само
земља и опстанак оних што ту живе,
већ име и језик, које још чувамо
од кад прелазисмо Кавкаске масиве.

Гори нам Србија! Свуда дим и ватре.
На све стране зјапе црне рушевине...
Хоће сила мрака име да јој затре,
да јој мит избрише, славу од давнине...

Напали Србију, опет, са свих страна,
а да и не види ко је све напада...
Није зацијелила још ни старих рана,
а нова напаст хоће да је свлада.

Напали Србију! Хоће да је сломе,
а са њом и знање старије' времена,
ал' она још стоји, као свој на своме
- није ни сломљена ни осрамоћена!,

јер дјеца њена још пркосно стоје,
неће да са страхом у рупе се крију,
да не осрамоте славне претке своје
што су крвљу својом бојили Србију,

тако биљежећи што се српским зове,
заувијек постајућ' дио родне груде,
кроз њу крвљу хранећ' нове витезове,
да буде јунака све док Срба буде.

Мислећ' да су безбједни, горе, на висини,
слуге сила таме нејач бомбардују,
а одоздо старе бабе у црнини
шаљу клетве које до неба се чују.

У једноме селу, унучица мала
слуша експлозије мукле у даљини
и печурку димну гледа, што се стала
дизат' до небеса, како јој се чини.

Ту, поред ње, сједи баба неколико
и нешто шапућу, једва да се мичу:
опрезне, неће да их чује ико,
куцкајућ' камење, тешку клетву сричу!

Призивају Бога и Духа светог:
да дођу на земљу у виду Праведа,
да се путем правде – тог закона свога
он за српско страдање осветити гледа:

- Триглаве, који си творац васионе
и ти који све то видиш Световиде:
својом страшном моћи, казните све оне
који нит се боје Бога, нит се стиде...
Пола свијета на нас, шачицу, напало...
- и оно њихово, пусто им остало!

Рујевите моћни, који си бог рата,
не дај да нам душман стару вјеру затре.
Сварожићу, попут пламеног солдата,
стварај проклетима на све стране ватре.
Не дај да нам дјеца неправедно гину...
- на једног нашег, њихових стотину!

Водене, ти им градове потопи!
Пошаљи Морана, сина, да их мори,
да не да иком ни да ока склопи,
од свих нам душмана. Нек' пате злотвори!
Ко год нам је какво зло и помислио,
никад миран санак више не уснио!

Перуне, муње, громове... пошаљи,
а ти Стриборе страшне урагане,
да не буде сигуран ни ближи, ни даљи...
да им годинама ведар дан не сване.
Због њих нам народ без разлога страда...
- на једног нашег, њихових хиљада!

*А ти Дајбоже, сву им земљу спржи
и незапамћене пошаљи им суше,
коју нико неће моћи да издржи,
да немају воде да поквасе душе.*

*Похлепнима узмите и то што имаше!
- нек' њиховом судбином од сад дјецу плаше!*

*Нека им некажњен нико не остане,
ал' нека им нико недужан не страда.
Они што ратове праве на све стране,
ти нек' среће више немају икада.
Праведе, ти ћеш раздјелит' их знати
и свакоме од њих по заслужи дати!*

*Свако ко се скрива, циља из далека,
нека схвати: од Бога не може се скрити.
Главни команданти и планери, нека
осјете шта значи домове рушити.
Сто пут им се горе у кући десило!
- нек' се сјете како другима је било*

*- Бако, зар не треба увијек опраштати,
па макар теби неко зло и чини?
Њима ће Господ по заслужи дати...
- прекиде унука обред у тишини.*

- Мајке да праштају смрт рођене дјеце...?
Ми праштамо што се опростити може,
постимо, поштујемо и Бога и свеце,
ал' ове бих мучила... (опрости ми Боже).

Од кад нас крстише, ми им опраштамо
(а, Бога ми, има им се шта праштати)
а они се смију, видимо и знамо,
ал' гледамо дал' ће већ једанпут стати.

Нама бјеше лако прихватити Христа:
правду и поштење што је проповјед'о...
И наша је стара вјера била иста,
ни код нас се лопов није слатко глед'о.

Ал' они да дођу, причају о томе...!?
Они нит' вјерују, нити опраштају.
Ни ми нисмо луди, па ћемо по своме:
бабе ће се борит' нао како знају!

Свако има право барем да се брани,
поготово ако брани се на своме.
Ми смо вијековима били нападани,
одувијек се овдје ратна копља ломе.

Ако те нападну: дал' буве, дал' вуци...
не мисли се пуно, већ се одмах брани;
не гледај чиме ћеш, него одмах туци...
Кад се браниш, Правед на твојој је страни.

Ми смо вјеровали да ће правда доћи,
вјерујемо и сад: Бог ће да нас спасе!,
ал' Праведу мало гледамо помоћи
скрећући му пажњу, тражећ' правде за се.

- Али ви тражите помоћ од Праведа,
тако што ће несрећу донијети другима,
а он, дјелећ' правду, сваког исто гледа...
он за сваког истог сажаљења има.

- Ала је ово дијете радознало...!
- Значи да је бистра, а такве се уче...
Већ би је требало почет' учит' мало,
ни ми наше знање немамо од јуче!

И нас су учили још од малих ногу,
па мало по мало, и ево шта знамо...
Ја и данас ријечи сјетити се могу,
што ми баба понови два-три пута само...

Кад већ хоћеш знати, ред је и да чујеш:
 свако ко постоји, прво себе гледа...
Ко су они ког ћеш ти да оплакујеш,
душмани ти, или твоји баба, деда...?

Кад се боре твоји отац, или стрица,
за тебе се боре, својом пуном моћи,
 ал' они не мрзе свога противника
већ гледају живи, теби, кући доћи.

Непријатељ, што је на супротној страни,
за њих је душманин само док је рата.
Да долази к'о гост, к'о и сви сељани,
широм би му отворили и срце и врата,

 док ови злотвори..., они се радују
што могу зло чинит', из пакости своје...
Они нити Бога, нит' правду поштују:
 нити знају за њих, нити их се боје.

Они Световида сматрају за шалу,
зато што за кратко прођу некажњени
 и сматрају стару вјеру за пропалу,
европски коријени да су уништени.

- Што је онда Србе вјеков'ма кажњав'о,
а не ове, који одувијек зло чине?
Већ дуго је само њима добро дав'о,
кад ће једном нама већ сунце да сине?

- Није он Србе ни за шта кажњав'о,
а и што би кад га одувијек поштују,
већ за покајање оним шансу дав'о,
који се све више у гријех заглибљују.

Ал' неће још дуго: сви говоре знаци!,
јер долази вријеме да се рачун плати.
Над њиховом срећом црни су облаци,
задуго их неће сунце огријати.

Видовдан нам двапут хуље зацрнише,
још давно: на Рујну и Косову Пољу.
Видим: још ће једном и никада више,
трећа жртва одније'ће сву нашу невољу!

(Баба, говорећи, у неки транс паде,
к'о небеске силе да су је опсјеле,
како то оне обично и раде,
када људској врсти нешто пренијет' желе.)

- Знам, осјећам, видим... све је већ почело...
али прво видим неке наше жртве,
а онда се ведри наше небо цијело,
а они на гомиле сакупљају мртве.

Видим разјареног страшног Рујевита
како са седам његовије' глава
на њихове земље свом силином хита,
разорном се снагом на њих обрушава.

Ево, већ видим, зграде им се руше,
видим на све стране да паника влада,
видим страшне ватре, поплаве и суше...
Страшна слика, какву не видјех до сада!

- Баба!!! Јеси л' добро!? Да ти није лоше?
О чему говориш? Ја не видим ништа.
- Ето, све ми слике с очију одоше,
а тек сам видјела крвава бојишта...

- Баба! Ти измишљаш. Нигдје ничег нема,
осим ових бомби, ове страшне буке...
Сваки дан се на нас нови напад спрема,
сви ћемо изгинут' од њихове руке!

Како ће молитве против авиона,
шта ће ријечи против хладнога челика?
Није само земља, већ и васиона
сада у рукама ових безбожника.

- Сви ти авиони, све ово што чујеш...
нису ни комарци, спрам божије моћи.
Не можеш да шватиш, ни да повјерујеш,
ал' ће ти с временом све у главу доћи.

Све, што сам ти рекла, то се већ дешава,
а да сам у праву, ти ћеш свједок бити.
Можда неће доживјет моја стара глава,
али твоја хоће, тад ћеш се сјетити...

- Де ми онда објасни, шта значе имена
која си у молитви била спомињала.
Боље је да научим, још док сам малена,
да бих својој дјеци објаснити знала.

- Прво да ти кажем како све настаде,
да би могла схватити и свијет и људе,
историју, откад Бог нам живот даде...
Прво кратко, да ти превише не буде...

*Пр'је времена и простора,
кад ничега није било,
по схватању људског ума,
осим Бога свемогућег,
у вјечном му постојању
и у самодовољности...
који једном смисли свемир,
и створи га по тој мисли,
представивши се у лику
Триглава, што тројство значи,
кроз кога му се молимо,
јер ми Бога у његовој
величини не схватамо,
не можемо замислити,
умом нам несавршеним.*

*Триглав Боре, у три вида,
управља свом васионом.
Прва глава, први облик,
јавља се кад свемир ствара
- зовемо га Вишини Божје.
Када јавља се у лику
свемира одржаваоца,
с другом главом, другим ликом,
знамо га к'о Бога Жива.
Када трећи облик узме,
користећи трећу главу,
тада свемир уништава...
И све тако из почетка:*

*свемир ствара и разара,
док га опет не избаци
из помисли сваке своје,
кад настане опет, за нас,
бесконечно ништавило.*

*Када Господ свемир створи,
испољи се као владар:
Сварог, што са Сварге влада,
коју зовемо и Небо.
Када свемир сав уреди
да је сав у хармонији,
поче земљу украшават',
к'о умјетник своје платно.
Испољи се Господ затим
у божанском женском лику:
Мокош, која живот даје...
Као тако биполаран,
поче земљу насељават'
и у своме монологу,
сад к'о Сварог-сад к'о Мокош,
влада к'о сав и раздијељен.
Као Сварог он одлучи
да Дубравка, мушко, створи:
дух удахну у велико
стабло дуба, то јест храста!
Као Мокош створи жену,
за Дубравка, Љубљеницу.
Објави се у стварању*

првих жене и мушкарца,
опет као биполаран:
као Род и Рођеница,
од кад сав род људски наста.
К'о Мокош, им храну створи
и све што за живот треба,
к'о Дајбог се сунцем створи,
а к'о Кресник сунце кресну
и запали, да им сија.
Као дио тога сунца,
појави се к'о Сварожић,
да људима ватру даје
и да га кроз ватру славе,
а да сунца знак цртају
к'о врховно им божанство,
јер с умом несавршеним
схватит' самог створитеља,
у његовој свој свемоћи
и у свесавршености
човјеку је немогуће...

К'о Световид тад се створи,
показујућ' да све види,
са четири своје главе,
на четири стране свијета.
Показа се Господ затим
к'о Воден, што водом влада
и свим везаним за воду,
што Морана сина има

и невјесте му Марице,
што на води кажњавају
оне што су незахвални.
К'о Морана, он кажњава
и помори незахвалне
и у пољу и у шуми.
Као Перун, он се јави
к'о господар облацима,
муњама и громовима.
Стрибор је к'о владар вјетра,
Рујевит к'о владар рата,
као Бјелобог је дању
и кад свијетло шта доноси,
Црнобог, за ноћи тамне
и кад носи што-год лоше,
као Волос, стоку чува
знање нам, вјештине... даје,
к'о Радогост гости госте,
Купала кад плодност даје,
Девана кад шумом влада.
Бијела Зора он је када
јавља се к'о Дајбог јутром,
Црна Зора кад к'о Дајбог
одлази нам с видног поља,
Лада је к'о љубав сама,
а Весна је к'о прољеће...

Има времена, већ ћу ти све рећи:
Виле, Вилењаци, Поревит, Додоле...
Ево се уморих, стара, говорећи...
а што вас не уче томе ваше школе?

Што идете тамо, ако вас не уче
када смо и како дошли из Индије...?
Сигурно вас неким глупостима муче,
а нико вам прошлост, давну, рек'о није...

Да смо се, к'о луди, у школе уздали,
које само хвале оно од туђина,
не бисмо ни трунке знања сачували,
што се хиљадама преноси година.

Већ ти, благо баби, учи што је право,
оно што смо директно од својих учили,
одувијек је туђин затрт покушав'о
сјећање о томе ко смо некад били.

Види које име теби нешто значи:
Матеј, Самуило... ил' Вук, Богдан, Рада...
па која су твоја, сама протумачи...
Мислим да је доста учења за сада...

Још само да кажем да је ово знање,
које ти помињаш, о старој нам вјери,
предуслов за нације наше постојање.
Величина нације старошћу се мјери!

Колико смо стари, говоре имена
мјеста којим значење још разумијемо
и гдје су та имена све забиљежена...
стару историју схватит' дал' можемо...

А то, како Бога неко објашњава...
Ко год хвали Бога ми га прихватамо,
али наша душа, то су наша слава,
обичаји... за које одувјек знамо.

Вјера није просто сама религија.
Са њом се преносе и стара култура,
језик, обичаји, морал, традиција...,
Туђа власт и вјера све своје натура...

А ово што пуца... то ће брзо проћи,
као што су прошли и други ратови.
Засијаће сунце, с Божијом помоћи,
неће довијек' живјет ни злотвори ови...

ТАЈНА СТАРОГА ГРАДА

Између зидина древнога града,
које прекривају земља и трава,
вишевјековна тишина влада
и неумитност заборава.

Ништа не слути на дане славе,
улице пуне веселе граје,
храбре војнике, мудре главе,
препуне злата царске одаје...

А некад је ту живот цвао,
посебно у топле љетње дане,
кад би се народ окупљао
на великом тргу, око фонтане.

Баш једне такве вечери љетње,
млада дјевојка, божанског лика,
запазила је, током шетње,
младића, војног заповједника.

Прошла је, гордо, дигнута чела,
и, као случајно, накратко стала.
Два су се погледа на трен срела...
и два су срца задрхтала!

...И паде млади центурион,
без борбе, копља или мача...
Од сваке силе, спозна и он:
магија љубави је јача.

Осјети слабост у стомаку,
у снажним ногама нестаде снаге,
изгуби другу жељу сваку,
осим да види те очи драге.

Само је на трен погледао
те очи - маслине зелене,
и лако, без борбе, постао
роб - не војске, већ жене.

Од ње му није било лијека,
јер није одлазила му из снова.
Да га бар погоди од човјека
стријела, а не Аморова...

Гоњен магијом женских дражи,
заборави на све друго
и поче, заљубљен, да је тражи
...и нађе је, не прође дуго.

...И сав озарен ка њој крену,
спреман да јој свој живот преда,
али она се само прену,
не удостојивши га ни погледа.

Она је, свјесна својих моћи,
играла љубавну игру вјешто.
Знајући да ће јој морати доћи,
одглуми да је љута нешто.

И оде, праћена робињама,
ни малу наду да најави...
Као да не зна да срце слама,
њему, лаику у игри љубави...

Научен да наступа директно,
није се сналазио на овом пољу,
а она играше тако спретно
да би тешко нашао бољу.

Потпуно неискусан у таквом боју,
гдје нерви одлучну битку бију,
копнио је у неспокоју,
немоћан да гради стратегију.

Када би успјевао да је види,
ни глас не могаше да јој чује.

Изгледало је да се стиди,
као што дјевојци и доликује.

Она, кад дозна све о њему:
ко је и шта је, од каква соја...
примјени добро познату шему,
како да охрабри нашег хероја.

Као случајно, прође крај њега,
дозволивши да јој поглед ухвати,
поглед, за њега важнији од свега,
довољан да му сву наду врати.

Када га погледа још једанпут,
врати се јунаку сва стара снага.
Узбуђен, задрхта као прут,
када угледа два ока драга.

А она осмјех није крила,
осмјех што јасно обећава,
да би га више охрабрила...
И његов сан постаде јава!

Требало јој је још пар дана,
да му помогне да се одлучи.
Жени је храброст Богом дана,
младић се дуго са стидом мучи.

Док њој је понос дјевојачки
налагао да буде уздржана,
њега је обливао зној мртвачки,
од треме - до једног дана:

Уродила је опет плодом
позната, женска, тактика стара...
и приђе јој несигурним ходом
и поче да јој се удвара.

...И ускоро је сваке ноћи
слушао слатке ријечи њене
и гледале су им се очи,
нетремице, заљубљене.

Тако је било и ноћи ове.
...Причаше ко кога више воли
и сањаше заједничке снове,
...кад стража повика: Монголи!!!

Згрчише им се млада лица,
у болу који срце слама.
Знали су за звјерства тих убица,
без милости и без срама.

Чули су за судбину градова
у које би се они слили.
Зар њих да задеси судба ова,
баш сада кад су срећни били...?

Обузела их је страва.
Знали су добро шта их чека,
чувши како се приближава
из даљине дивља дрека.

Пристизали су са свих страна,
већ су их била пуна поља...
Не би им била ни добра храна
сва војска градска, па ни боља.

С кула су команданти града
гледали, замишљени, нијеме...
Знали су, једина су им нада
високи градски бедеми.

...Али освајачи су знали
како са оваквим градом,
многе су већ били освајали
борбом и дугом опсадом.

Борбе су почеле истог часа!
...Љестве и куке на зидине,
ратни покличи из свег гласа
и киша стријела из даљине.

Нападаци су у часу
кренули на бедеме смјело,
али их одозго одмах засу,
већ припремљено, уље врело.

Док једни назад, уз болне крике,
други напред, у таласима...
Прекрили поља...! Од те слике,
крв се у жилама ледила свима.

Данима је то трајало,
борбе, дан иза дана,
али у граду, мало по мало,
понестајала је храна.

И поче снага да им пада,
крај су чекали сваког часа...
Није постојала чак ни нада
да би им однекуд било спаса.

...Ал' нада дође изненада!
и то од самих нападача,
који затражише од града
да плати откуп и данак плаћа.

К'о и њихови дједови прије,
градски су оци знали шта ће.
Видјевши, од борбе вајде није,
ријешеше: сваки откуп да'ће.

...Да узму блага кол'ко им драго:
пристадоше на уцјене...
али Монголи, уз сво благо,
тражише и све младе жене.

Неки рекоше: да'ћемо им жене,
ми ћемо себи лако наћи друге.
Он скочи и рече: - дајте им и мене,
ја ћу ионако умријети од туге!

- Какве су ово кукавичке приче!,
па ти си увијек у боју први...
тебе се, у ствари, све ово не тиче,
ти си ионако словенске крви.

- Забога, какви сте то ви људи,
да не жалите рођене кћери...?
Знајте: сам Бог ће да вам суди,
проклете бездушне латинске звијери.

Он није схватао да су они
одувијек тако опстајали,
да нису били рату склони...
Част би и откуп лако дали.

Клео је своју судбину клету
што му узима оно најдраже,
за њега најважније на свијету...
Зашто баш то Татари траже?

...А нису тражили од Бога много,
само да имају једно друго,
али није им баш помог'о...
Не трајаше им срећа дуго!

Тек што су је били окусили,
отеше им је изненада.
Све срећне снове, што су снили,
рушила им је та опсада.

Одлучи: он ће да је брани,
док год у њему живота има!
Нађе је скупљену уз зид, на страни.
Тресла се као да је зима...

Само је тихо зајецала,
кад ју је њежно загрлио.
Да ће их дати, већ је знала.
То више нико није крио.

- Нећу те дати! - тјешо је.
- Да ми те узму, нема те силе...
Радије ћемо у смрт обоје...
- Ал' тад се појави, стриц му, Миле:

- Облак ће ускоро са нашим доћи,
град му заштиту златом плаћа.
Послах Игора још прве ноћи,
већ му је вријеме да се враћа...

Те им ријечи дадоше наду,
да ће се судбина смиловати
и учини им се на западу
да већ се назиру српски ати.

Дал' су то били коњи њини,
ил' им се само чинило оку...?
Тад Миле спозна у даљини
фигуру познату, високу.

- Јест! То је Игор. Не лажу очи!
А ено и Ратибора...!
Знао сам да ће и он доћи...
И увијек први бити мора...!

Ех, тај не може без такмичења,
он никоме не да преда се.
Па ни старост га не мијења...
Види се одмах: Љутића расе!

Ал' не дају се ни остали:
Који ће барјак стићи прије...?
Многи с Монголима ратовали...
старе, искусне, мегданције.

На барјацима грбови славни,
од свуда гдје је српског рода.
Прославише их преци давни,
ко да помисли част да прода...?

Са Лене, Сене, Двине, Дрине,
Дунава, Рзава, Драве, Саве,
Дона, Оба, Лаба, Цетине,
Рајне, Мајне, Волге, Мораве,

Бодре, Висле, Бојне, Бојане,
Босне, Неретве, Тисе, Немана,
Северне, Пиве, Марице, Сане...
- јавили су се са свих страна.

Свако је племе момке дало
да част му бране у армији,
тражећи да, кад би се ратовало,
баш они буду најхрабрији.

Бодрићи, Љутићи, Ордовићи,
Силуре, Мацуре, Балте, Дробњаци,
Лемовићи, Кривићи, Браничевићи,
Лужићи, Севери... – сви јунаци.

Зову их Срби, Срби, Сорби,
Суеби, Венди, Винди, Венети...
Непобједиви су у борби,
на коњу сваки к'о да лети.

Џиновска раста, познати свима...
Стрепаше на земљи свака раса,
било на земљи, ил' морима,
да с војском на њих не набаса.

По племенима бијаху звани,
а и по предјелу у ком живе,
по пољу, брду, ил' ријечи знани,
добиајући тако називе.

Пољани, Пољаци, Полаци јесу
Срби из равнице, поља.
Брђани, Хрвати, Хрбати... гдје су?
- Увијек изаберу брда најбоља.

Крајишници су, ил' Украјинци,
када су на граници - крају...
Загорци, Леси, Шумадинци...
када при шуми пребивају.

Деревјани, Лужичани и Ужичани
зову се по дрвету и шуми - лугу,
Босанци, Рашани, Полабљани,
Зећани... по ријечноме округу.

Поморци, Приморци кад су уз море,
Пречани кад су преко ријеке,
Ратари гдје се земља оре,
Љутићи кад су нарави пријеке.

И да не дужимо више причу...
Примјетили су били Татари,
како се низ брда већ примичу
Српски витези, знанци им стари.

Кад кан угледа страшну слику,
одмах му паде на ум шта ће:
док је још имао прилику,
пред њих посла преговараче.

Ови одмах с бијелом заставом,
кренуше долазећим Србима,
поздрављајући их причом лукавом,
како довољно плијена има:

- Подијелићемо све са вама,
како то само браћа раде.
Дошли смо са истим намјерама,
не треба међ' нама бити заваде.

Ево, узмите шта вам драго,
ми ћемо узети што остане.
Знате да наш кан не би лаг'о
и да се држи ријечи дане.

Изјашише Облак и Огњен,
док су им бијесно рзали ати:
- Град мора бити одбрањен,
за њега ћемо ратовати!

Не погађате се са другима
кад је на вашој страни сила,
а сад кад нас исто има,
борбеност вас је напустила.

Ваш кан је добро знао
да нам заштиту Латин плаћа
и да је земљу нашу напао.
У граду су нам многа браћа!

Наше је момке староста дао
да град бране и трговце,
за шта Латин је обећао
вино и уље и златне новце.

Ми се држимо дате ријечи,
па и кад је Латину дата.
Наш мушки нам је понос пречи
од свега злата и дуката.

Кад би смо дошли назад кући,
и пред родбину нашу стали,
знам: гледали би презирући,
све који су им част издали.

Идите! Реците своме кану,
да су нам момци жељни боја.
Ил' нека борбе одмах престану,
или оштрите оружја своја.

Нека нас чека испред града,
да с нама лично разговара,
да 'залуд војска вам не страда
... а он за причу има дара.

Ријечи су му најјача страна,
и Латине би надмудрио...
ал' и јунак је од мегдана...
Нашој би дјеци раван био!

Кад вас је више, ви сте јаки.
Ево стављам вас на друго мјесто.
Кад би нестао Србин сваки,
ви бисте дошли на сами престо.

Сјевнуше очи Монголима
и за сабље се ухватише.
Да од њих бољих јунака има,
то нису могли слушати више.

- Не изазивај пуно Огњене,
јер ако стварно наљутиш кана,
могао би на вас да крене,
па да зажалиш због овог дана.

Него се моли своме богу
да му шамани прорекну тако
да ће изгубит' војску многу,
иначе, Световид би вам оплак'о.

- Световиду нека је слава!
Он нам је побједу већ прорек'о.
А ваш шаман...? Можда спава,
или је од страха већ утек'о...?

Ал' оставимо на миру жреце,
они ће праву истину знати.
Небеске ствари су за свеце,
наше је само ратовати.

Идите, кану поручите,
да, кад небеске виде знаке,
дође с остатком своје свите
и нек' поведе ваше прваке.

Наши староста и велможе
лијепо ће их дочекати.
Па, како се они сложе...
Ил' ћемо пити, ил' се клати...

Монголи коње потјераше
и сјурише се низ стрмину.
Огњен и Облак се насмијаше,
примјетивши љутњу њину.

Хтјели су да кана изазову
да горе, на њих, с војском крене.
Нису вјеровали том лажову
са којим нема приче искрене.

Увриједивши га, мислили су,
да ће одбити преговоре.
Да момци 'залуд дошли нису,
а сви су орни да се боре...

Ово је била прилика права
да се јуноше очеличе;
сутра ће на њима бити слава,
јер треба да на претке личе.

А зар им има прилике боље
већ да се кале на Монголима...?
С њима ко дијели бојно поље,
тај мора лавље срце да има.

И испало је стварно онако,
како су били и жељели.
Ускоро, монголска војска, полако,
у бојне групе се подјели.

И Облак Србе своје пореда,
да напријед стану штитоноше,
иза њих стријелаца два одреда,
у којим нема руке лоше...

Коњица иза, у дугом низу,
стрпљиво на ред свој чекају,
јер кад Монголи приђу близу,
они ће битку привести крају.

Славни Српски Крилати Гусари,
како су их други звали,
на својим леђима су, у ствари,
причвршћена крила имали.

Када у одлучни напад крену,
залепршају орловска крила,
стварајући хуку паклену,
која би и врага преплашила.

...Борба отпоче кишом стријела
и покличима са обје стране!
Стријела је небо зацрњела,
да последије као киша па'не.

Како су Монголи били ниже,
стријеле им нису ишле далеко,
па су морали да се приближе,
а то је Облак једва чек'о.

Он тада нареди узмицање,
накосо, горе, корак по корак,
стријелама држећ' растојање,
а ватром Милету даде знак.

Онима што су гледали из града,
видјевши како Срби узмичу,
узмицала је с њима и нада.
Жене су почеле да наричу!

Али Облак је само чекао,
дајући градској војсци вријеме,
по плану који је Миле знао,
да се за одлучни напад спреме.

Да их одмакне од града мало,
повукао је Монголе горе,
да би се градској војсци дало
вријеме, иза њих да се створе.

Кад се из града војска појави,
крену низ брдо Српска коњица,
као лавина што све плави,
к'о рушилачка дивља бујица.

К'о да се затресла земља цијела
под копитама силних ата,
к'о да су небеса загрмјела
од ратних поклича српских солдата.

Монголи одмах увидјеше:
бијег им је био једина нада,
ал' тек што у поље назад доспјеше,
нападе их војска из града.

Када се војске сударише,
завлада звекет оштрих сабаља,
по оклопима што се збише,
да се тек рука с мачем помаља.

Када се Срби међу њих сјурише,
настаде кланица невиђена.
Није се земља видјела више...
Свуд' тијела мртва, ил' рањена!

Јарослав са својим у центар крену
- баш гдје се најжешћа битка била.

У помоћ рањеном Рађену
дојури Ранко с лијевог крила.

Рађен, иако крваве главе,
далеко од тога да се предав'о,
ношен крилима старе славе,
сјек'о је себи пролаз право.

Био је дош'о до самог кана,
гдје је највише Монгола било,
кад су га напали са свих страна...
Као у кошници је врило...

Он, стари Радун, Гојник, Бран,
Богослав, Верчин и Прибислав,
прославили су се на тај дан
да их помиње српски род сав.

Уз помоћ Ранкове сјајне дружине,
која се до њих храбро проби,
кана одвојише од главнине.
Бран га обори и зароби!

Кад су остали Монголи видјели
да су остали без старјешине,
више се борити нису хтјели:
понестало је храбрости њине.

Спласнуо им је војни морал,
изгубили су вољу сваку.
Сломио их је за вођом жал,
видјело им се по кораку.

У групе су били разбијени
и опкољени са свих страна,
јер нису били научени
да ратују без вођства кана.

Облаку их је било жао
гледати као сирочад неку
На часну предају их је позвао,
уз бранилаца градских дреку.

Приђе му главни командант града
и поче оштро да смрт захтјева.
Као да он Српском војском влада,
Облаку рече препун гњева:

- Нећу предају! Нека се боре!
До смрти све ћу их исјећи.
Ако се предају, тим по њих горе,
поубијаћу их све мучећи.

Да виде да са мношћу нема шале
и надалеко да сам најјачи...
А мислиле су те будале
да су велики освајачи...

- Полако! Полако! Стани младићу!
- Облак га нагло заустави.
- О њима ја, сам, одлучићу,
ил' с њима битку сам настави.

Ниси се тако јуначио
док ми те јадног не спасисмо,
већ си се у граду, к'о миш, крио.
А шта би да ми дошли нисмо?

Бил' онда тако сјек'о и пек'о
и мучењем их убијао,
или их жив не би чек'о?
Биједан си, да ми те је жао...

- Како ти, Германе, смијеш мени,
команданту, да се супротставиш!?
Рећи ћу старости да те смјени,
ако се под моју власт не ставиш!

Ви сте Суеби зато плаћени
да нам довољно војске дате,
а команда је само на мени...
Ви се ту ништа не питате!

- Не зови ме Суеб. Суебима нас зову
само слични теби, са говорном маном.
Не знаш изговорит' Србин, ти ниткову,
а сматраш се неким вајним великаном.

Нисмо ни Германи, то је ваше име,
то на српском ама баш ништа не значи,
а на латинскоме више не зови ме...
и не понашај се као да си јачи.

Да имаш образа, понизно би глед'о
испред оног што те од смрти избави...
Ти би спасиоцу своме заповјед'о,
а до малочас ти се радило о глави...

Ходите овамо људи да видите,
ратника храбра, крупна и јака!!!
Сви ћете сигурно да се застидите...
Нисте видјели таквог јунака!

Сјатили су се многи, радознало,
да виде ко је вриједан те хвале.
Те су се врлине, код њих се знало,
за сасвим нормалну ствар сматрале.

Високи, јаки, дугога лица
висока чела, чврста погледа,
јакога носа и јагодица...
К'о митски херој сваки изгледа!

Од свијетле до сасвим црне косе,
оштре обрве сваки има...
Тешке сјекире многи носе,
воловске рогове на шљемовима.

Кад су видјели то створење,
како Облаку, онаквом, пријети,
настаде весело расположење,
које је вредјело видјети:

Настаде кикот старих ратника,
бијели им перчини на врат пали,
а саму дреку тог јадника
млађи су са осмјехом гледали.

Стојан, момчина широких леђа,
глед'о је одозго на човјечуљка,
с хладним презиром, који вријеђа,
као што див би глед'о патуљка,

а онда се грохотом насмијао,
што су прихватили сви остали...
Прије него Облак их је утишао,
неки су од смијеха на земљу пали.

Облак, кад од смијеха се поврати,
опет отпоче са критиком:
- ...Ти имаш храбрости пред мене стати,
који се не клањам, сем Бога, иком!

Ти не знаш јадан са ким причаш!
Ти да се, дрско, мјериш са мнош...,
себе и сличне да величаш,
пред мојом, Српском, војском славном...?

Када би било до саме силе,
све би на свијету било наше.

И овај град су измолиле,
вође вам, што понизно пузаше.

И гледамо вас тако биједне,
не схватајући да постоји
мушко без врлине иједне
и да се као жена боји.

Да ниси већ платио цијену,
за заштиту новац нам дао,
обукао бих те као жену
и таквог назад у град послао.

Баш штета што вас Бог не створи
женама, кад већ исти сте жене,
мада се код нас и жена бори,
и то до смрти, због части њене.

Мада кукавичлук свој оправдавате,
тврдећ' за нас да смо наивни и луди,
како ћете у очи жене да гледате,
сада кад су видјеле шта су прави људи.

И то градова што имате,
дасмо вам за трговишта,
а ви би да неком отимате...?
Има ли у вама разума ишта!?

Не мислиш ваљда да би ви борбом
успјели нешто узети нама!?
Не би са својом војском свом
противник био нашим бабама!

Све што је игдје мјеста и ријека
- ми смо им свима имена дали!
Дал' се по вама зову нека,
дал' сте по себи шта назвали?

Од Таре, Бојне или Бреста,
до Лаба, Неве и Немана...
Језика нашег још не неста,
од Дублина до Индустана.

Све је то, друшкане, било наше,
још од најдавніјег доба.
Одувијек наши ратоваше
око Лене, Дона и Оба.

Од Бродице до Бранибора,
Вилина, Ковна, Новгорода...
од леда до степа крај Црног мора,
сем нашег, нема другог народа.

Рујанско море се тако звало
по Рујну и нашим Ранићима,
а Српско је Балтичким постало
по славним старим Балтићима.

Можете нас звати Готи, или Гети...
да на српском имену не би било славе,
ал' ће наше име у миту живјети,
који ће преносит' старе сиједе главе.

Аларић, Јеврић и Родерић...
за Визиготе ко чуо није?,
Атанарић и Амаларић
- сви су из Балта фамилије.

Ерманарић и Теодорић
- Острогота главешине.
Гајзерић, Желимир и Гундерић
-Вандали, краљеви Картагине.

Ко је Велизар, несретниче,
да није можда од Латина?
На кога Римски цареви личе,
све сами Србин до Србина?

Јеси ли видио бисте Цезара,
Веспазијана и осталих...?
Код многих имена наша стара
- сам Сербиус прије свих.

Ко је Теодорић? Де ми реци...!
И чије је то презиме...!?
Како се зваше твоји преци...?
Ако ли гријешим, исправи ме...

Ражести се тад Латин јако,
не могавши да слуша више:
- Ако и јесте било тако,
баш ваши нам и послужише.

Они јесу владали Римом,
многи га и освајаше,
ал', омамљени нашом климом,
прихваташе баш све наше.

Рим је прогут'о многе,
к'о живо блато баш!
Кад ти се заглибе ноге,
'залуд се отимаш...

Њима се јадним чинило само
да су освајали у свом интересу.
А ми што искористити знамо...!!!
Највећу корист нама донесу!

Већ смо вам узели југ цијели,
и то помоћу ваших.
Не знам да ли сте превидјели
да се ја мача још не маших,

а ви се крвите с Монголима,
који нам нису од вас мржи...
Вас ће сваки дан мање да има
а нас, нек се исти број држи,

па ћемо без и једног јунака
узет' вам континент сав.
Немамо ни висока ни јака,
ево, ја нисам ни лијеп, ни плав...

а ето, видиш, ви сте се тукли
да би сте спас'ли оваква мене
и једва живу главу извукли,
док ми би, попут лаке жене,

на крају понизно пред њих стали
и дали им све што би хтјели.
Тако би главе сачували
и неповријеђени преживјели.

Чит'о сам књиге о времену
када сте највећа сила били,
али сада се ћурак окрену.
Једне смо с другим завадили.

Гдје год се ко-год завади,
ми једном помогнемо.
Он од тад за нас ради,
кад год да у рат кренемо.

Једном кад је са нама,
нема му повратка више.
Не може назад од срама,
браћа га замрзише.

Кренусмо тако од Рима,
када му куписмо вође,
који удари по Галима
и чак вам до Лаба дође.

А ко нам бјеху војници!?
Све сама браћа твоја!
Чак и као заповједници,
током најљућег боја.

Ви сте на обје стране.
Ми само посматрачи.
Некад и опклада па' не:
- који је од вас јачи.

И ви ћете се тући годинама тако,
док вас језицима све не раздијелимо,
а тек онда ћемо, стрпљиво, полако,
играти се с вама како пожелимо.

Ви ћете кроз храбре битке нестајати
и послје сваке, би'ће вас све мање,
братоубилачки бој неће престати
ни кад вам запријети пуно нестајање.

Ако неко од ваших некада и схвати
шта се то у ствари са вама дешава,
ми ћемо му одмах царску круну дати,
која памти много таквих сличних глава.

Рећ'емо му: - ти си сада владар Рима
и цијеле славне Римске империје,
клањамо ти се сви, колико нас има...
- и он ће заборавит' ко је био прије!

Властољубље, то је стара болест ваша,
јер у златољубље оно се претвара,
а са њим се ратник к'о жена понаша,
гледајући само да ризницу ствара.

Када је заслијепљен, онда нам је лако
да њим управљамо како пожелимо:
покажемо на вас и кажемо како
сви под истом круном треба да живимо

и како је он стварно заслужио
да влада читавим свијетом,
а језик наш, који је научио,
да се сматра ствари светом.

А како власти никад није доста
и како глад нема очију,
мало по мало и ништа не оста...
А наши се само смију

и полако за њим, трљајућ' руке,
к'о дио "његове" нове власти...
Богатимо се без по' муке!
Зар има на свијету веће сласти...?

- Имаш ти право! Све је баш тако!
- Облак му нагло причу скрати
- и зато ћемо сада овако:
Не требате нам више плаћати!

Ионако сте нам дуговали,
касните с данком мјесецима
а, видим, нисмо вам ни требали,
јер међу вама бољих има.

Е', па ево вам прилике праве,
да сада покажете право лице
Монголима, када се појаве,
који су за вас "биједне скитнице".

Узети ћемо им коње и благо,
с нама ће поћи и момци наши.
Ви онда с каном - како вам драго...
Ја лично вјерујем да вас се плаши...

Ми се са њима одавно знамо,
ратовали смо с њима често,
ал' откуд дођоше чак овамо...?
Овдје им није било мјесто.

Ви сте им платили и довели их,
да би се борили против нас.
Е', сад се ви борите против њих...
Од нас не очекујте спас!

А што се тиче твоје наде,
да ће нас једном нестат' к'о расе,
да ваша може с миром да краде,
кад би ти жеља и остварила се,

вама, таквим, ни то доста било не би,
јер ви к'о да нисте са овога свијета.
Све би сте на свијету пригрлили себи,
било чија друга срећа вама смета.

Ми вас, да хоћемо, можемо збрисати,
да не постојите као народ више,
ал' гледамо људски с вама трговати,
иако нас трговци ваши огулише.

Можда ћете једном купит' нам све вође
и можда ће језик скоро нам нестати,
али и хиљаду година кад прође
по челима ћемо се високим познати.

И кад би нас сила нека покорила,
увела туђ језик у све стране наше,
имена би мјеста Српски говорила
и планина, ријека... што се Српски зваше.

Кад се, прадједовска, крв опет пробуди,
чита'ћемо лако ко смо и гдје били,
жудећ' за временом кад смо били људи,
тражит' језик дједова, што су нам сакрили.

А када избије ријека крви вреле,
понорница што се годинама крила,
откриће се древне књиге, пожутјеле,
скривена истина да би заискрила...

У то, ето ти нашег јунака,
заљубљеног, с почетка приче.
Кад дође с Латинком пред Облака,
овај замало поче да виче.

- Велиборе ли Велиборе...
Латинка, поред толиких наших!?
Па зар су наше цуре горе?
Баш то је оно чега се плаших!

А зар вам није свима речено
да расу нашу к'о част чувате,
јер онај ко је тим путем крен'о
мора да су му бачене гате.

Од наших онаких дјевојака,
каквих нема нигдје на свијету:
свијетла, висока, танка свака...
а ти Латинку наш'о проклету!

Хоћеш да те прокуну наше мајке:
Делија а на туђинку спао...!
Српкиње хоће српске снајке,
неудатих им је кћери жао...

Ионако нам момци гину
да би се к'о јунаци доказали,
зар још да дајемо их и Латину,
а да их мајка њихова жали...?

- Стриче Облаче, од нашег је рода!
Отац јој је, горе, од Ранића био,
служио је овдје, к'о капетан брода,
док се једног дана није изгубио.

Њена га је мајка данима чекала,
ни послје година не губећи наду.
Наше јој је име, Јелена, дала,
да је увијек сјећа на Србина Владу.

Њој је од малена причала о оцу,
као о хероју божанскога лика.
Сањаше о њему, као спасиоцу.
Мајка јој причаше: његова је слика...

- Чекај, да видим! Не, није могуће!
Није ваљда кћерка Ранић Владимира...?
Иста он. Сјећам се, к'о да б'јеше јуче,
када са четом својом промаршира.

Јест, брате, иста... Његово је лице...
и плава, брате, није на Латине!
Иста његове двије синовике.
Е', нека вам буде по вољи сине!

Сви су ти Ранићи исти баш
и свако дијете на њих се баца.
Можеш их познати, чим их угледаш.
И старо и младо – иста љута фаца.

- Има овдје Ранића... – погледа лијево,
- ходи овамо, дођи сине Раде...!
Ни сестра му није сличнија, ево...!
Е', то ти је кћерка твога стрица Владе!

Погледаше се стричевићи,
у очигледној невјерици,
да једно на друго толико личи,
к'о што би личило својој слици.

Када осјетише да крв им је иста,
груди им проже нека топлина,
коју изазва љубав братска, чиста:
братова зас'ја суза и сестрина!

- Не! Она не иде. Њој је овдје мјесто,
јер она је потекла у овоме граду.
Такве се љепотице не рађају често
и нећемо Србима дат' да је украду.

Не можете тако да крадете жене,
јер код нас се жена само купит' може,
а за њу нам нећете моћи платит' цијене,
па и да се скинете сви до голе коже.

- Е', ја идем сама, нико ме не краде
и то идем слатко, к'о да идем у рај.
Идем, к'о да идем код свог оца Владе,
'мјесто њега враћам се у родни му крај.

- Ти да ћутиш! Тебе ништа не питамо.
Жена се не пита, него само људи.
Њено је да ћути и послуша само,
гђе ће и са ким ће, кад јој се пресуди.

- Радије бих с њима један мјесец била,
него с вама, биједним, један живот цијели.
Не бих ни живјела, ја бих се убила,
када би ме од њих, са собом одвели.

Гдје бих ја оваква, танка и висока,
међу Латинима себи нашла пара:
праве, смеђе косе и свијетла ока,
изглед који од вас сасвим одудара!

Вучица за себе само вука тражи,
лисац за њу није ни пристојна храна.
Орлици је орао, већ лешинар дражи,
соколице соко од голуба гушана.

Не вјерујем да сте наивни толико,
да не примјетите да вас не поштују:
ни жене, ни дјеца, ни слуге... Баш нико!,
поготово кад вам хвалисање чују.

Ви се хвалишете својим освајањем
у коме вас никад није лично било.
Није вас било ни у боју мањем,
шта би се то с вама, јадним, освојило?

Нека им скарадна имена дијелите,
којима се они никад нису звали,
рођено им име уништит' желите...
Како би тек они вас такве назвали?

Тражите од неких да се Келти зову,
што на грчком значи обични дивљаци,
да бисте створили неку групу нову,
да би се дијелили браћа и рођаци.

Али што их онда зовете Германи,
или, вашим ријечима, они што су чисти.
Увијек сте на дјелу срамом укаљани,
само сте у причи прави моралисти.

Похлепа већ вам је лица
потпуно деформисала.
Великих глава и кратких ножица,
личите на одвратне гомиле сала.

Ко год да је од вас бољи или јачи,
тјешите се тврдњом да варвари то су
и сваки се од вас у рупу увлачи,
‘мјесто да да примјер у мушком поносу.

На срећу мене сву прожима
наслијеђе храбре крви њихове,
па се поистовјетити с њима
у сате поносне могу ове.

- Ево, дјевојка је одлучила
- пресуди кратко Облак спор:
- и превише је с вама била,
како ли преживи јадни створ...?

А ти ћеш сада да слушаш друге,
доста су други тебе слушали...
и зна'ћеш шта су то ноћи дуге
кад те за слугу будемо дали.

Хоће ли ко-год овог за роба...?
Хоћеш ли ти, можда, Недо?
- Кад би ми служио вјерно до гроба,
не бих га таквог ружног глед'о!

Кад видим такве, нискога чела,
широке главе и стомака...
Ко да га није жена на свијет донијела...
Личи ми на Брановог ујака!

Да увуче у шегу још кога,
а знајућ' да Бран не воли шалу,
зачика мало друга старога,
како би створио представу малу.

- Прођи ти се мојих ујака!
Имаш и својих, с њима се шали.
Ако ми само паднеш шака,
па кад те десница моја распали...

Недо се увијек нашалити знао,
чак и када му се радило о глави,
само што би мачем махати престао
једва је чекао да шегу настави.

Некад би у би'ци, само ради шале,
тупим дијелом мача ударио кога,
да би се јуноше мало насмијале...
Пар је пута био и рањен због тога.

Ал' он се не би Недом звао,
кад би озбиљан могао бити.
Као да му је био посао,
како остале разведрити...

Огњен и Облак објаснише
Милету шта су одлучили,
да град штитити неће више,
пошто захвални нису били.

Гостопримство су изневјерили,
а то се код Срба не толерише.
Умјесто захвалности, дрски су били...
То није могло тако више!

Миле тад оде да из града
изведе старце, дјецу и жене.
Да 'залуд недужан нико не страда,
пусти и из тамнице заточене.

Сиђе у подруме и поскида
тешке окове свима редом.
У задњој ћелији нађе крај зида
мршава дива с брадом прос'једом.

- Од кад си овдје старино? Реци!
- упита кошчату, слабу прилику.
- Јесу л' ти од нашег рода преци?
Ко свога оца да видим слику...!

- Са сјевера сам, од Ранића.
Капетан брода некад сам био,
док једном нисам, послје пића,
у оковима завршио.

У најљепшу сам се загледао,
поштено, као у Српкињу Србин.
Да ју је гледао, тад сам сазнао,
команданта града син.

Мени је лако на груди пала,
док њега гледала је хладно...
Што мени она је срце дала,
он се обома освети гадно.

Када сам једне ноћи пио,
са својим, са Рујна и из Стреле,
нешто у вино ми је ставио
и слуге његове су ме однијеле.

Вјерујем да су ме тражили моји,
али ко овдје да ме нађе...
А шта је слагат' Латину, који
живи од лажи, преваре, крађе...

Када сам се овдје пробудио,
везан, пред собом видјевши њега,
истога трена сам схватио
шта се десило и због чега.

Нисам преплашен, већ љут био
и плънуо сам му у лице.
С таквим рангом... а користио
трикове најниже варалице.

Он само обриса лице и рече:
- Навићи ћеш се ти на мене!
Долази'ћу ти свако вече,
док ти сва душа не увене.

И глед'о сам га годинама,
како ми прича, пркосећи,
о њој, како вене сама,
о моме нестанку мислећи.

Њени су били од Љутића.
Ћилибаром су трговали.
Била би превише дуга прича,
да причам како су овдје остали.

Ја сам их снабдјев'о ћилибаром
са Рујанскога мора жала,
користећи се стазом старом
која је одувијек постојала,

а онда ријеком до јужних мора,
гдје сам тај јантар одмах продав'о,
па назад, с бродом пуним амфора
с уљем и вином – на сјевер право...

- Да ниси Владимир – Миле се прену
- који се изгуби, изненада,
остављајући трудну жену
да незаштићена страда?

- Није ваљда још и трудна била!?
Шта је сад са њом? Реци! Говори...!
Је ли ми сина ил' кћерку родила,
да ли ми дијете Српски збори...?

Де, добро, стани! Све ћеш чути,
одавде кад будеш изишао
- Миле се успио отргнути
од дива што га је снажно тресао.

Скину му ланце. Кратко му рече
да има кћерку лијепу к'о вила,
која је одскора свако вече
с његовим синовцем проводила.

Е' хвала Богу! Не жалим за муке,
које сам трпио свих ових лета.
Данас бих умро од сопствене руке,
да данас сам чуо да с Латином шета.

Кад су изишли уз степенице,
уз које Миле га напола изнесе,
Владимир одмах уми лице,
среди косу и обуче се...

Када њихови угледаше
дива што бјеше кожа и кост,
сви се редом питати сташе:
- ко ли је непознати гост?

Облак му накратко поглед срете
и одмах сину му у глави...!
- Води га Миле да види дијете,
да сазна ко јој је отац прави...

Приђе му ближе, сузна погледа:
- Владимире, кућо стара...!
- Латин је гледао, лица блиједа,
дирљиви сусрет два другара.

Када се братски изгрлише,
Облак га погледа у очи и рече:
- Шта ти душмани урадише!?
Шта се десило? Причај човјече!

Упиташе га шта је било.
Рекоше: тражили су га на све стране...
А он њима шта се десило,
и како је могао да нестане...?

- Е', Владо, сада имаш прилику
да ти тај злотвор к'о роб служи.
Правда је крвник бити крвнику,
нек' ти се за све сад одужи...

Латин поче да се одмиче,
али Владимир га угледа.
- Куда ћеш курво!? - поче да виче.
- Кренуше за њим сви одреда.

- Не! Морате ми шансу дати,
да поштен двобој имам с њим
и морате ми обећати
слободу, ако побиједим.

- Копиле! Двобој с напаћеним,
из тешког ропства што тек се диже.
Не вјерујем очима рођеним,
да таква хуља земљом гмиже...

- Одмор не треба ми за њега,
дајте ми мач и овак'ом...
а да се одморим ноћ-двије свега,
убио бих га обичним штапом.

Тек што је Јелена била стигла,
сазнавши за радосну вијест,
смрт је већ своју руку дигла
да стави печат на витешки тест.

Миле, невољно, свој мач даде
и тек што га Владимир узе,
Латин изненада нападе...!
Јелени очи прекрише сузе.

Била се следила од ужаса,
кад Латин замахну пуном снагом.
Међу њих хтједе скочити тог часа,
да спаси живот оцу драгом.

Кад смрт већ била му је за петом,
Владимир се нагло измаче,
направи искорак с полу-окретом
и мачем спретно жртву наче!

Латин, од чуда, само зину,
не схватајући шта се дешава.
Не трепну, а већ низ прашину
откотрљала му се глава.

Јелена притрча, загрли оца,
а онда мало се застидје.
Облак му призна: мачеваоца,
око му таквог још не видје...

Недуго затим, сви из града,
кренуше пут новог трговишта.
Од тога дана, ту никада
нико не прода више ишта.

И ускоро се колона дуга,
кривудава, уз брдо вила...
У граду оста само туга,
да би тишини друштво правила.

Остаде прича о смрти града,
упамћена по срећи само
и по љубави два срца млада,
којих се, ево, и ми сјећамо,

јер причала се прича ова
гдје год је било српског рода,
ко зна колико вијекова,
све док им властела част не прода.

Ал' и даље овај град свједочи
о некадашњим: части, слави,
никад премашеној моћи...
И све кроз причу о љубави...!

СРБИ

Има једна земља, дивља и крвава,
у њој се рађају људи као вуци.
И у миру за бој, љут, су увијек спремни,
с ножем под јастуком, к'о некад хајдуци.

Не дирај их, би'ће срећни у свом миру
и неће их бити брига ни за кога,
ал' такни их само, крви да окусе...
Тада за њих нема закона до Бога.

Довољно је само да крв намиришу
и одмах се буди нарав успавана.
Гени у бој зову, сјете се предака,
крви се морају напит' од душмана...

СРБИЈА

Ја сам из оне земље, знате,
што свакој сили на путу стоји.
У њој се живот не цијени много,
у њој се славе само хероји.

То вам је она земља, ма знате,
што вијековима само страда.
Никад се неће опаметит',
мисле да свијетом правда влада.

Ја сам из онога народа, знате,
што се никоме с пута не склања.
За њега нема већи ни јачи,
он се не плаши ратовања.

То вам је онај народ, ма знате,
што гене рата у себи носи.
Њему је највеће задовољство
да најјачима запркоси.

Дођеш ли у ту, пркосну, земљу
у којој никад нема мира,
завољет ћеш тај народ којем
срце над разумом доминира.

РУСИ

Русија, нису то тек простране степе,
тундре и мора брезовине,
ни ријеке, величанствено лијепе,
попут: Волге, Оба и Двине...,

ни њено фасцинирајуће пространство,
од краја до краја свијета,
ни Москва, њено величанство,
ни пејзажи, какве нема планета...,

ни Урал, ни Бајкал, ни Сахалин...
Није то ни сјај Петрограда...
Не, то је Рус: мој брат, а њен син
- људи су њена слава и нада!

Та, иста, земља, ма колика била,
без Руса била би тек блиједа сјена.
Без њих она би мало вриједила
- била би к'о лијепа без части жена.

Русија, блиста тек кад се помену:
њени славни Козаци и Невски,
који пронијеше свуд славу њену,
као и Рјепин, Гогољ, Достојевски...

Тек при помену њих, Пушкина, Толстоја,
Шолохова, Горког, Јесењина,
Кутузова и многих других хероја,
схвата се сва њена величина.

Без њих би, можда, могли да је цијене,
са њима она се воли...
Они су чувари љепоте њене,
свједоци њених љубави, боли...

РУСИЈИ

Русијо, ти си још једина нада!
Очи свих праведних упрте су у те.
И ми, заражени трулежи Запада,
једва се држимо још за твоје скуте.

Топи се морал из старије' дана,
нестаје мудрости, негдашње, из глава,
дјеца нам бивају индоктринисана,
несвјесни, јадни, шта им се дешава.

Они осјећају да нешто не ваља,
ал' не знају ко је за то кривац прави.
Што више науче, мудрост им је даља:
испиру им мозак на школској настави.

Њима мозак пуне свиме и свачиме
само да би били од суштине даље
и затупљују их, у учења име...
Интелектуалне праве, од дјеце, богаље.

Кога упитати, ко да их научи,
шта је прави живот, шта је мудрост права...?
Не знајућ' одговор, учитељ се мучи,
питања о томе вјешто избјегава.

Ово мало наде, што на селу има,
ова луча свјетла која срца грије...
што сељаци чуваше, наши, вјековима
једва да се јавно и поменут' смије.

Русијо, искро, последња у тами,
којој су упрте руке милиона
и очи из таме, које свјетлост мами,
паднеш ли још и ти, паст' ће и сва она

традиција што се чува стољећима,
по којој су истина и Бог изнад свега,
а праведан макар неку наду има
да ће једном сунце огријат' и њега.

Русијо, ако стварно си Русија,
храбрих Запорошких и Донских Козака,
нек из тебе стара слава сад засија,
спаси свијет од Западних окова и мрака.

ЛУЖИЧКИ СРБИ

Ево прође дванаест-тринаест стољећа
како нас прилике браћо раставише,
али што је била удаљеност већа,
једни смо за другим чезнули све више.

Од кад с Вишеславом, Дервановим сином,
пођосмо ка југу, из старог краја,
борит се на Сињем мору са туђином,
од тада нас душман са вама раздваја.

Наше двије гране, двије битке дуге:
ви бранисте сјевер, ми југ, стољећима...
Нисмо могли помоћи никад једни друге,
али, хвала Богу, ево, још нас има.

Лужички Срби, народе хероја!,
кога нападаше још од Старог Рима...
Бранећ' име, језик и огњишта своја,
чували сте завјет дат својим прецима.

Ми се дивимо, браћо наша драга,
вашој истрајности у борби и жртви.
У миту вам, славном, оставише трага
преци вам, што никад неће бити мртви.

Откад Геро, преваром, поби ваше вође,
што су му к'о људи на ријеч вјеровали,
од тад многи туђин кроз Лужице прође,
ал' су Срби, ипак, до данас опстали.

‘Још су живи Срби!’ – још се изговара.
Још се Спрева код вас к'о и прије зове,
сјећајућ' на Спревника, старог поглавара,
који је водио ваше прадједове.

Од Лабe до Пољске, сва српска племена
изгубише језик - Нијемцима их зову,
само Лужичани кроз тешка времена
опстадоше, дајућ' свима наду нову.

Када се пробуде опет: Полабљани,
Љутићи, Ранићи, Бодрићи, Гломачи...,
постану за претке заинтересовани,
ви ћете им, старих, ријечи бит' тумачи.

СЈЕВЕРНИ ПОМОРЈАНИ

Притисле мрачне катедрале Стрелу,
нема на Рујну кипа Световида...
Светиње наше сад су у пепелу,
а туђин своје грађевине зида.

Сјеверно Поморје поробљено лежи,
туђи језик зборе унуци хероја...
Никога да славне битке обиљежи,
светилишта, стара, прадједовска своја.

Не памте млади Ранићи, Љутићи...
претке што су понос цијелог Српства били.
Кад ће се из ропства, тешког, једном дићи
да би језик, име, слободу... вратили.

Кад већ говоримо о правди, истини...
ред је да се каже и отетој дјечи:
ко су били прави родитељи њини,
којим су им језиком говорили преци,

каква им је дједовска била вјера стара,
историја, храброг, рода њиховога,
када нису имали другог господара,
осим, са небеса, свемогућег Бога.

Катедрале страшне, што треба да плаше
и да подсјећају на крв, смрт и жртве,
оних који живот у побуни даше,
када смо бројали хиљадама мртве...

Неки су поносни на те катедрале,
све су поноснији што су оне више,
не мислећ' на претке, за вјеру им пале,
у борби баш с тима што их изградише.

Јесте л' живи браћо са Балтичког мора!?
Нису ваљда ишчезли ваша част и слава...?
Зар се не сјећате славних: Ратибора,
Јарослава, Никлота, старог Борислава...

Зар вас не занима шта значе имена
мјеста и ликова из прошлости ваше:
Световида, Волоса, Триглава, Водена...
за које од југа до сјевера знаше?

НЕРЕТЉАНИ

Неретљани, ви сте некад сила били,
док сте били Јужних Срба морнарица.
Од кад су вас вјерама, туђим, раздијелили
једва да имате честитих дублица.

Изгубисте бродове, острва и море,
изгубисте слободу, част, храброст и име.
На вашем се мору туђе пјесме оре,
друге поздрављају осеке и плиме.

На старо јунаштво ништа ни не сјећа,
Неретванци сада другим се клањају.
Не гори на столу више славска свијећа,
дјеца српске претке више вам не знају.

Док слависте: Водена, Весну, Триглав Бора,
Сварожића, Дајбога, што са неба сија,
били сте владари цијелог Сињег мора,
данак вам је морала плаћат' Венеција.

Били сте познати као Паганија,
пошто своје вјере, старе, дали нисте,
ни кад се покрсти читава Србија...
Од свих Срба, задњи Хришћанство примисте.

Сад ваше побједе неко други слави,
ваше славне битке и име својата,
а ви, због подјеле, радите о глави
ономе ког требате сматрати за брата.

НОВА СРБИЈА

Ја имам визију нове Србије,
са оном славом из старије' дана,
гдје ни један човјек заборављен није,
гдје су дјеца безбрижна, срећна, насмијана...

Ја већ јасно видим, да се из сна буде
уснули: храброст, правда и поштење.

Видим да старе и безвољне људе
смјењује, свијетло, ново покољење.

Видим како стид се међу људе враћа,
доносећи са собом понос, поштовање...,
како сваки човјек усправно корача,
како је преваре и биједе све мање,

како жена образ чува породици
и како за дјецу, своју, све жртвује,
како се цијене: сељаци, радници...,
како се земља воли и поштује.

Видим како ничу нови великани,
коријени јаки пуштају изданке,
видим како нестају мозгови испрани,
туђинске: вјере, школе, књиге, банке...

Видим слободу,
нашу власт...,
а они нека оду
бестрага, у пропаст!

Ако, можда, неко, не вјерује мени,
нека сам погледа – сви су пробуђени!

ОВО КРОЗ МЕНЕ ЗБОРЕ НАШИ ПРЕЦИ

Ово кроз мене зборе наши преци!
Свако од њих хоће да каже шта има...
Дао сам им тијело четири-пет мјесеци,
да се могу јавит' својим унуцима.

Сањао сам био те старине часне
како хоће да се унуцима јаве,
али не к'о неке духове сабласне,
већ к'о забринуте, сједе, мудре главе.

Причали су са мном, к'о ја сада с вама,
и питали шта се то с нама дешава,
гледали су на нас с осјећајем срама,
јер с њима нестаде некадашња слава.

Рекоше ми: - Пођи, мало, с нама горе,
да би мог'о боље видјет' земљу цијелу
и да ти се очи потпуно отворе,
да би своје претке видио на дјелу...

Помоћи ћемо ти да све разумијеш
и да видиш прошлост, а и ово данас,
ако са висине погледати смијеш...
Смје'ћеш, ако си се угледао на нас!

Пођох с њима, смјело, к'о да живјех горе,
и поведоше ме у њихове дане...
Чим стигох, угледах, да се храбро боре,
стасити јунаци без страха и мане...

Сваки на свом бијесном ждријепцу, к'о да лети,
јурећи у право море противника...
Вредјело је такво јунаштво видјети,
заувијек ће живјети у мени та слика...

И ја тад осјетих да кроз мене тече
крв ратника који без страха јуриша,
који се ни на трен назад не окреће,
који само сијече док битка не стиша...

Прожимала ме је само дужност часна,
ратника што само побиједити има.
Како бит' најбољи, само жеља страсна,
у том ми је трену била у грудима.

Бијах окусио шта је јунак бити,
слатку храброст што се не да описати,
који само чека кад ће се борити
и како што више своме роду дати...

...А онда ме нагло повукоше горе,
да гледам с висине шта се то дешава,
кад старци стадоше опсежно да зборе
да је све што видим некад била јава

и да осјећање што сам искусио,
бјеше оно што је свако осјећао,
а да ратник, што је српског рода био,
у боју је само за побједу знао.

То је било вријеме наше праве славе,
када нам је дужност била испред свега,
кад се понос сматрао важнијим од главе,
а срамота сматрала гором од ичега...

...А онда се створих на галији моћној,
а на сваком броду: прамац - гушчија глава...
Рекоше ми да баш захваљујућ' њој
име гусар код нас још не ишчезава.

И док су нам вјетру пркосила једра,
крмари су знали добро дужност своју...
Медовина нам се сливала низ њедра,
док смо пили, уз шалу, у пуном спокоју...

Рекоше ми да је медовина била
Србина одувијек у пратила у боју
и да би се, к'о и оружје, носила
кад год би се кренуло у побједу коју.

Пловили смо тако кроз високе вале,
док не уочисмо лађе у даљини,
које су се право ка нама кретале...
Окренусмо прамце право ка пучини!

Припремисмо куке, копља и мачеве...
Стрелци заузеше своје положаје.
Глед'о сам на дјелу своје праочеве:
сваки одмах спремно на битку устаје...

Кад по штитовима запљушташе стријеле,
- ево кише - неко у шали добаци,
а онда су наше на њих полетјеле...
Приђосмо им, неко одмах куку баци...

Тад их закачисмо с неколико кука
и привукосмо се на домет копаља...
Ја осјетих да је рањена ми рука,
ал' знадох да само напријед ићи ваља.

Кад почеше наши на брод да ускачу
и ја одмах кренух, к'о искусни гусар.
Ускоро сам мачем тукао по мачу,
носио ме онај, слатки, борбе жар.

Када битка стиша и све се умири,
свако мирно узе свој дио плијена.
Некима кроз одјећу крвав биљег вири:
за побједу мора да се плати цијена!

Ускоро дођосмо до Љубића града,
гдје нас дочекаше са веселом вицом.
Изиђосмо, велико весеље завлада,
кад чуше да глава не страда баш ником.

Из тог славља, опет, тргоше ме горе
и поведоше ме међу Деревљане.
Схватих да с Францима, ту, границу творе...
На Лабу су ратне проводили дане.

Тада смо већ били Бремен изгубили,
с друге стране Лаба Српски већ ишчезе.
Они су већ језик туђина зборили,
пратећи Пречане, Голе и Енглеze.

Гледам нашу браћу, с друге стране Лаба,
међу њима гледам туђу војску, плачем...
То што смо у миру, вајда нам је слаба,
ако крену на нас, мора'ћемо мачем...

...Опет се издигох и погледах даље...
Видјех да на југу не могу нам ништа,
али да Монголе Византија шаље,
да нас код, Великог, пресјеку Градишта.

С истока Монголи, са запада Франци,
како се спајају, на пола нас сијеку...
У рату су слаби, стари су нам знанци,
ал' видим смишљају, сад превару неку.

Видим да се наша сва племена дијеле
и краљеви примају неке туђе круне,
а послије брату помоћи не желе,
ни када га прецима заједничким куне.

А онда још једна подјела на пола,
вјером, као мачем, одозго на доле,
да би к'о хијене, онда, из окола,
хуље своје зубе у немоћне боле.

Видим, како једни по једни падају
и како свој понос, па и језик губе;
гледам како вјеру за вечеру дају
и понизно скуте, туђинове, љубе.

А онда су мучније постајале сцене:
видјех браћу како у боју се кољу.
Вукови су слушали наредбе хијене,
лијући крв братску и своју по пољу.

...Тако, док не стигох до данашњих дана,
када више мало ко за прошлост хаје,
бјежећи од истине што је добро знана,
али је од страха нико не признаје,

јер ако се само мало даље врати
доћи ће до имена својије' предака
и тад више неће моћи да не схвати
да се бори против сопствених рођака.

И опет ме трже онај глас познати:
- Да ли сада схваташ како нам је, горе,
завађене рођене унуке гледати,
како се, к'о луди, међусобно боре

и то завађени од оних биједника,
који могу само злобом да се хвале...
Па зар међу вама нема предводника,
који све то схвата? Нисте сви будале...?

Докле ћете тако да нас срамотите,
има ли у вама бар кап крви наше...?
Да вам дође један од старе елите,
па да пошамара ваше великаше,

па да вас поведе, к'о у старо доба,
у генима душмана стари страх пробуди,
да се у мегдану са њима опроба,
вама да усади јунаштво у груди.

А не да, овако, кукавно гледате,
немајући храбрости ни да прозборите,
а камо ли да свој живот за род дате...
к'о да се плашите и сјене властите!?

Како ли се појави тај страх међу вама!?
Ми се смрти нисмо никада бојали.
Кад вас гледам такве, срце ми се слама.
Сјетите сте од каквих људи сте отпали!

Довољно је да се подсјетите само
јуначке нарави ваших прадједова,
па ћемо с поносом моћи да гледамо
да се опет рађа српска нада нова.

Како остависте вјеру прадједова,
тако вас остави јунаштво и снага.
Похлепу вам донесе и јад вјера нова,
храброст, част и славу однесе бестрага.

Ви се сад дивите биједницима који
немају никаквих људских квалитета,
нитковима, за које тек новац постоји,
док је нама само правда била света.

Ми смо за најбољег сматрали онога
који ће највише немоћнима дати
и који се спремно одриче и свога,
да би помогао брату који пати.

Они увијек јачем причају о Богу
да га припитоме, јунаштво му сломе...,
да својим лукавством свијетом владат' могу,
да га уређују по моралу своме,

који просто робље од јунака ствара,
тако што му потребу за новцем намећу,
жене им и кћерке у курве претвара,
тако разбијајућ' породичну срећу.

Тако разбијени нећете далеко,
поготово што вас братска мржња слама,
али не бојте се, већ долази неко
ко ће вас повести спасу, благо нама.

Реци унуцима да та туђа вјера,
гледа да вам храброст потпуно избрише,
а да сажалење у срце утјера...
- причаше још мало, па се изгубише...

Тргох се, несвјестан да ли сам то сањ'о,
ил' су ми говорили стварно, не знам сам,
ал' све до сад ме је тај, дал' сан, прогањ'о,
тако да сам ријешио да га испричам.

Јел' то пророчанство можда било неко,
које можда слути скорашњој слободи!?
Ја сам, отприлике, такав дојам стек'о,
да ка општем буђењу нешто све нас води.

САДРЖАЈ

1.	МОЈИ ПРЕЦИ	9
2.	ЗНАЊЕ О СТАРОЈ ЕВРОПИ	11
3.	ТАЈНА СТАРОГА ГРАДА	28
4.	СРБИ	84
5.	СРБИЈА	85
6.	РУСИ	86
7.	РУСИЈИ	88
8.	ЛУЖИЧКИ СРБИ	90
9.	СЛЕВЕРНИ ПОМОРЈАНИ	92
10.	НЕРЕТЉАНИ	94
11.	НОВА СРБИЈА	96
12.	ОВО КРОЗ МЕНЕ ЗБОРЕ НАШИ ПРЕЦИ	98



Горан Полетан је рођен 1962. у Зеници, бивша Југославија. Радови су му објављивани на: енглеском, француском, њемачком, руском, јапанском, шведском, српском, пољском, италијанском, шпанском, румунском, бугарском и словеначком језику. Добитник је књижевних награда у Јапану, Аустралији, САД, Србији и Хрватској. Аутор је 4 самосталне књиге (у више других књига се појављује као ко-аутор).



ISBN 978-86-85539-18-3

90000 >



9 788685 539183